

ORGANISMUL COMUN DE SUPRAVEGHERE AL EUROPOL

VICTIMELE TRAFICULUI DE FIINȚE UMANE
din perspectiva protecției datelor

REZUMAT

Combaterea traficului de ființe umane și protecția victimelor acestei infracțiuni constituie o prioritate majoră pentru Uniunea Europeană. Politicile și instrumentele juridice ale Uniunii Europene conferă un rol esențial protecției victimelor.

Un aspect foarte important al luptei împotriva traficului de ființe umane îl constituie prelucrarea datelor de către autoritățile de aplicare a legii și responsabilitățile acestora cu privire la prelucrare. Organismul comun de supraveghere al Europol a constatat din experiență că la nivel național și internațional este nevoie de mai multă atenție și de armonizare cu privire la activitățile de prelucrare a datelor de către toate autoritățile competente - poliție, procurori și judecători de instrucție - implicate în lupta împotriva traficului de ființe umane.

Abordarea Uniunii Europene, axată pe plasarea victimelor în centrul procedurilor, obligă la investiții în procesul de prelucrare corectă a datelor, având în vedere că protecția victimelor este legată direct de această prelucrare. Raportul de față analizează sinergia dintre responsabilitatea pentru procesul de aplicare a legii și responsabilitatea pentru protecția datelor în cadrul prelucrării datelor. Au fost introduse condiții specifice în sprijinul acestor autorități care, potrivit legislației naționale, vor fi răspunzătoare și responsabile pentru prelucrarea datelor privind persoanele care au nevoie de protecție, în calitate de victime ale traficului de ființe umane. Aceste condiții ar trebui să fie promovate și puse în aplicare pe scară largă, iar utilizarea lor ar trebui să fie supusă unui control.

Prezentul raport este susținut de Organismul comun de supraveghere al Eurojust.

Cuprins

Victimele traficului de ființe umane din perspectiva protecției datelor	4
Introducere	4
Obligația de a proteja victimele traficului de ființe umane.....	5
Accent pe aplicarea legii și prelucrarea datelor	11
Traficul de ființe umane - dificil de detectat și de investigat.....	11
Combaterea traficului de ființe umane: rolul prelucrării datelor și al protecției acestora ...	14
Prelucrarea datelor trebuie să fie adecvată.....	15
Prelucrarea datelor trebuie să fie exactă	15
Condițiile de prelucrare a datelor.....	18
Responsabilitatea pentru prelucrarea datelor și acuratețea acestora	19
Concluzii	22
Rolul autorităților naționale de protecție a datelor.....	22
Rolul Uniunii Europene și al altor autorități internaționale de protecție a datelor	23

Victimele traficului de ființe umane din perspectiva protecției datelor

Introducere

Traficul de ființe umane reprezintă o infracțiune oribilă, prin care se încalcă cu brutalitate drepturile fundamentale ale victimelor. Conform definiției ONU a traficului de ființe umaneⁱ, termeni cum ar fi *amenințare, utilizarea forței, exploatare, sclavie sau prelevarea de organe* evidențiază suferința victimelor traficului de ființe umane. Amploarea acestei suferințe și impactul său ulterior nu pot fi ignorate.

S-a stabilit o strategie specifică a UEⁱⁱ pentru eradicarea traficului de persoane; aceasta este una dintre infracțiunile menționate în concluziile Consiliului privind stabilirea priorităților UE pentru combaterea criminalității organizate în perioadele 2011-2013 și 2014-2017ⁱⁱⁱ.

În plus, în martie 2011 a fost numit coordonatorul UE pentru combaterea traficului de persoane, care răspunde de îmbunătățirea coordonării și a coerenței între instituțiile UE, agențiile UE, statele membre și actorii internaționali și de elaborarea politicilor actuale și viitoare ale UE de combatere a traficului de ființe umane. Coordonatorul UE pentru combaterea traficului de persoane monitorizează de asemenea punerea în aplicare a strategiei UE și oferă o orientare strategică generală privind politica externă a UE în acest domeniu.

Activitățile în vederea eradicării și luptei împotriva traficului de ființe umane sunt **centrate pe victime**. Această abordare are consecințe pentru activitățile de aplicare a legii și pentru activitățile conexe, de prelucrare a datelor, desfășurate de către toți actorii din lanțul de aplicare a legii. Având în vedere caracterul internațional al acestei infracțiuni, agențiile de aplicare a legii ale Uniunii Europene, cum ar fi Europol și Eurojust, sunt implicate în lupta împotriva traficului de ființe umane. Întrucât activitățile de prelucrare a datelor derulate de aceste agenții sunt strâns legate de activitățile de prelucrare la nivel național și având în vedere măsurile de protecție și drepturile aferente statutului de victimă, este important ca datele privind persoanele care trebuie să fie considerate victime ale traficului de ființe umane să fie efectiv prelucrate ca atare.

Europol și Eurojust prelucrează și analizează datele cu caracter personal transmise de către autoritățile de aplicare a legii din statele membre ale UE și de către terți. Prelucrarea datelor de către aceste agenții vine nu doar în sprijinul activităților autorităților naționale de aplicare a legii, ci oferă și o imagine de ansamblu cu privire la modul în care aceste autorități naționale prelucrează datele cu caracter personal în lupta împotriva traficului de ființe umane.

Conform statisticilor Europol^{IV} cu privire la fișierul de lucru pentru analiză referitor la traficul de ființe umane din ultimii 5 ani, instituția prelucrează date cu caracter personal referitoare la:

- 1 531 de bărbați;
- 5 869 de femei;
- 1 411 minori;

toate aceste persoane fiind victime ale traficului de ființe umane^V.

În acest fișier de lucru pentru analiză se colectează și se analizează datele de la 25 din cele 28 de state membre, trei state terțe asociate și Eurojust. Pe baza activităților de analiză ale Europol se emit diverse notificări cu informații operative, rapoarte strategice și rapoarte de analiză în cadrul anchetelor specifice.

Încă din octombrie 1998, Organismul comun de supraveghere al Europol, autoritate independentă de protecție a datelor a Europol, alcătuită din reprezentanți ai autorităților independente de protecție a datelor la nivel național, monitorizează și supraveghează prelucrarea datelor cu caracter personal de către Europol.

În repetate rânduri, între anii 2007 și 2014, inspecțiile Organismului comun de supraveghere cu privire la activitățile de prelucrare a datelor efectuate de Europol, precum și experiența membrilor săi cu privire la prelucrarea datelor la nivel național au demonstrat necesitatea de a crește gradul de sensibilizare și de a oferi îndrumări autorităților de aplicare a legii atunci când acestea prelucrează date privind victimele traficului de ființe umane.

Activitățile de prelucrare a datelor întreprinse de către autoritățile de aplicare a legii sunt direct legate de sarcina juridică pe care acestea trebuie să o îndeplinească. La evaluarea acestor activități de prelucrare a datelor va fi necesară o imagine de ansamblu a aspectelor juridice legate de traficul de ființe umane și de combaterea acestuia. Prezentul raport prezintă o imagine de ansamblu a celor mai importante instrumente juridice ale Uniunii Europene, precum și a altor instrumente internaționale în acest domeniu.

Această evaluare va fi utilizată pentru a formula orientări pentru autoritățile de aplicare a legii, autoritățile naționale de protecție a datelor și autoritățile responsabile cu supravegherea prelucrării datelor în Uniunea Europeană și în cadrul altor organizații internaționale de aplicare a legii. Aceste orientări ar trebui să stimuleze o abordare armonizată atunci când descriu rolul femeilor și al altor victime în cadrul traficului de ființe umane.

Obligația de a proteja victimele traficului de ființe umane

Protecția victimelor traficului de ființe umane este în general recunoscută ca având o importanță atât de mare încât este menționată în mod expres într-o gamă largă de

documente juridice și politice, precum și în alte publicații. În cadrul Uniunii Europene au fost introduse numeroase activități și instrumente^{vi} pentru a se ajunge la o abordare cuprinzătoare și integrată cu privire la prevenirea și combaterea traficului de ființe umane și pentru a proteja victimele. Fără a avea pretenția să menționăm toate măsurile luate sau propuse, prezentăm mai jos o serie de instrumente de mare importanță.

Strategia de securitate internă a Uniunii Europene: „Către un model european de securitate”, adoptată de Consiliul Justiție și Afaceri Interne în cadrul reuniunii sale din 25 și 26 februarie 2010 și aprobată de Consiliul European la 25 și 26 martie 2010^{vii} menționează ca principiu important: **„protecția tuturor cetățenilor, în special a celor mai vulnerabili, cu un accent pe victimele unor forme de infracționalitate, precum traficul de ființe umane sau violența bazată pe gen, inclusiv pe victimele actelor de terorism care necesită de asemenea o atenție deosebită, sprijin și recunoaștere socială.”** Reperele importante sunt strategia deja menționată a UE și adoptarea Directivei 2011/36/UE privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia^{viii}, care ar trebui să fie transpusă în totalitate de către statele membre până la 6 aprilie 2013.

Ambele instrumente pun accentul pe poziția victimelor și pe necesitatea de a le proteja. Acest lucru este evidențiat în preambulul Directivei 2011/36/UE:

Considerentul 14

*În conformitate cu principiile de bază ale sistemelor juridice ale statelor membre relevante, victimele traficului de persoane ar trebui să nu fie urmărite penal sau pedepsite pentru acte infracționale precum utilizarea de documente false sau pentru infracțiuni prevăzute de legislația în materie de prostituție sau imigrație, pe care acestea au fost obligate să le săvârșească drept consecință directă a faptului că au făcut obiectul traficului. **Obiectivul unei astfel de protecții este de a garanta respectarea drepturilor omului în ceea ce privește victimele, de a evita victimizarea suplimentară a acestora și de a le încuraja să se prezinte ca martori în procedurile penale împotriva autorilor infracțiunii de trafic de persoane. Această garanție ar trebui să nu excludă urmărirea penală sau aplicarea de sancțiuni pentru infracțiunile pe care o persoană le-a săvârșit sau la săvârșirea cărora a participat de bunăvoie.***

Considerentul 18

Este necesar ca victimele traficului de persoane să își poată exercita drepturile în mod efectiv. Prin urmare, ar trebui ca

victimele să dispună de asistență și sprijin înainte și pe parcursul procedurilor penale, dar și pentru o perioadă de timp corespunzătoare după finalizarea acestora. Statele membre ar trebui să asigure resursele necesare pentru asistarea, sprijinirea și protejarea victimelor.

*Ar trebui să se ofere asistență și sprijin persoanei respective **de îndată ce există un indiciu întemeiat să se creadă că este posibil ca aceasta să fi făcut obiectul traficului și indiferent de dorința sa de a depune mărturie.***

Considerentul 19

În plus, victimelor traficului de persoane ar trebui să li se ofere fără întârziere acces la consiliere juridică și, în funcție de rolul victimelor în cadrul sistemelor de justiție relevante, la reprezentare juridică, inclusiv în scopul solicitării de despăgubiri.

Considerentul 20

*Victimele traficului care au suferit deja de pe urma abuzurilor și tratamentului degradant care sunt, în general, un corolar al traficului de persoane, de exemplu de pe urma exploatării sexuale, a abuzului sexual, a violului, a practicilor similare sclaviei sau a prelevării de organe, **ar trebui protejate de victimizarea secundară și de orice noi traume în cursul procedurii penale.***

În acest scop, victimele traficului ar trebui, în cursul cercetării și procedurii penale, să beneficieze de un tratament adaptat necesităților lor specifice.

Directiva 2011/36/UE obligă statele membre să ia măsurile necesare și să întreprindă activități specifice privind protecția victimelor:

Articolul 11

1. Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că se acordă asistență și sprijin victimelor înainte de începerea procedurilor penale, pe parcursul acestora și, pentru o perioadă de timp corespunzătoare, după încheierea procedurilor penale, pentru a le permite să își exercite drepturile enunțate în Decizia-cadru 2001/220/JAI, precum și în prezenta directivă.

2. Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că unei persoane i se oferă asistență și sprijin **de îndată ce autoritățile competente au un indiciu întemeiat să creadă că este posibil ca persoana respectivă să fi făcut obiectul** uneia dintre infracțiunile menționate la articolele 2 și 3.

4. Statele membre iau măsurile necesare pentru a institui **mecanisme adecvate care să permită identificarea timpurie și acordarea timpurie de asistență și de sprijin victimelor**, în cooperare cu organizațiile de sprijin relevante.

Poziția victimelor infracțiunilor în general, face, de asemenea, obiectul legislației UE. Directiva 2012/29/UE de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității^x.

O comunicare privind Strategia UE pentru perioada 2012-2016 în vederea eradicării traficului de persoane menționează că:

identificarea, protecția și acordarea de asistență victimelor traficului de persoane constituie una dintre cele cinci priorități ale UE.

În plus, aceasta subliniază la punctul 2.1 faptul că:

Este esențial să se identifice victimele potențiale, astfel încât orice persoană care are relații cu o victimă a traficului de persoane să poată răspunde cel mai bine „celor cinci necesități generale ale victimelor”: respect și recunoaștere, asistență, protecție, acces la justiție și despăgubiri.

În octombrie 2011, cu ocazia celei de-a cincea Zile europene a luptei împotriva traficului de persoane, Europol, Eurojust și alte agenții ale UE din domeniul justiției și afacerilor interne au semnat o declarație comună^x pentru a aborda traficul de ființe umane într-un mod coordonat, coerent și cuprinzător. În această declarație comună, agențiile fac apel la:

- asigurarea unei protecții mai eficace a victimelor, care să respecte standardele privind drepturile fundamentale;
- acordarea unei atenții deosebite protecției drepturilor și tratamentului corespunzător al grupurilor vulnerabile de victime ale traficului de persoane;

- luarea angajamentului de a garanta că diferențele dintre practică și tradiție nu vor pune în pericol sau prejudicia drepturile victimelor traficului de persoane.

În octombrie 2012, Eurojust a adoptat un raport referitor la un Proiect strategic privind acțiunea Eurojust împotriva traficului de persoane - octombrie 2012.^{xi}

Acest raport evidențiază principalele probleme cu care se confruntă autoritățile naționale în urmărirea penală a infracțiunilor de trafic de ființe umane și prezintă soluții pentru abordarea acestor dificultăți.

Raportul menționează că „*una dintre principalele dificultăți întâmpinate în cadrul anchetei și al urmăririi penale a traficului de ființe umane este identificarea inițială a cazurilor și a victimelor*”.

Această concluzie nu dezvăluie nimic nou. În anul 2005, un raport al Organizației Internaționale Antisclavie^{xii}, Protocolul de identificare și asistență a victimelor traficului de persoane și instrucțiunile aferente acestuia, menționează deja că:

Una dintre problemele majore rămase este lipsa identificării ca atare a victimelor traficului de persoane.

Raportul Eurojust prezintă câteva soluții privind poziția victimelor. Acestea includ:

- Protejarea și sprijinirea victimelor ar trebui să constituie întotdeauna o prioritate, de asemenea și în vederea obținerii mărturiei acestora. Este nevoie de un mediu în care victimele să se simtă în siguranță pentru a depune mărturie.*
- Victimele nu ar trebui să fie urmărite penal sau să li se impună sancțiuni pentru infracțiuni minore (de exemplu, uz de identitate falsă, furturi din buzunare) pe care au fost obligate să le săvârșească în timp ce făceau obiectul traficului.*
- Ar trebui puse în aplicare proceduri clare și simple, pentru a se asigura că orice caz posibil de trafic de ființe umane este urmărit într-un mod profesionist și structurat pentru a reduce riscul neglijării identificării victimelor.*

În afară de inițiativele Uniunii Europene, la scară mondială se dezvoltă multe alte inițiative și instrumente. Pentru prezentul raport, două instrumente europene sunt de mare importanță.

Primul este Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane^{xiii}, care are ca scop (și) protecția drepturilor fundamentale ale victimelor traficului, realizarea unui cadru complet de protecție și asistență a victimelor și a martorilor,

garantând egalitatea între femei și bărbați, precum și asigurarea unei anchete și urmăriri penale eficiente^{xiv}.

În conformitate cu articolul 10 al acestei convenții, referitor la identificarea victimelor,

fiecare Parte se va asigura că autoritățile sale competente dispun de persoane pregătite și calificate în prevenirea și lupta împotriva traficului de ființe umane și în identificarea și sprijinirea victimelor, în special a copiilor, precum și că autoritățile competente implicate colaborează între ele și cu organizațiile de asistență relevante, pentru a permite identificarea victimelor printr-o procedură care să aibă în vedere situația specială a femeilor și copiilor victime și, atunci când este cazul, eliberarea de permise de ședere în condițiile articolului 14 al prezentei Convenții.

Articolul 11 din convenție, referitor la protecția vieții private, prevede următoarele obligații:

fiecare Parte va proteja viața privată și identitatea victimelor. Datele cu caracter personal în legătură cu acestea vor fi înregistrate și utilizate în condițiile prevederilor Convenției pentru protecția persoanelor cu privire la procesarea automatizată a datelor cu caracter personal (Seria Tratatelor Europene nr. 108).

În al doilea rând, Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice^{xv} se aplică tuturor formelor de violență împotriva femeilor, inclusiv violența domestică, care afectează femeile în mod disproporționat.

Această convenție descrie „violența împotriva femeilor”:

„violența împotriva femeilor” este înțeleasă drept o încălcare a drepturilor omului și o formă de discriminare împotriva femeilor și va însemna toate acțiunile de violență de gen care rezultă în, sau care sunt probabile a rezulta în, vătămarea sau suferința fizică, sexuală, psihologică sau economică cauzată femeilor, inclusiv amenințările cu asemenea acțiuni, coerciția sau privarea arbitrară de libertate, indiferent dacă survine în public sau în viața privată;

și descrie victimele astfel:

„victimă” va însemna orice persoană fizică, care este supusă comportamentului specificat la literele a și b.

Ceea ce nu poate lipsi din această analiză de ansamblu este, desigur, **punctul de vedere al victimelor**. Într-un Ghid privind traficul de femei^{xvi}, acestea afirmă „*Dorim să atragem atenția asupra consecințelor negative care pot apărea din identificarea greșită a unei victime, deoarece, în aceste condiții, persoana poate fi reținută sau deportată.*”

Totuși, pentru toate aceste activități, ceea ce contează este punerea în aplicare a tuturor politicilor și instrumentelor juridice.

Accent pe aplicarea legii și prelucrarea datelor

După cum s-a menționat deja, există numeroase inițiative, acțiuni legislative și activități de sensibilizare.

Cele mai recente activități de sensibilizare pun accentul pe aspecte specifice ale traficului de ființe umane. Iată câteva exemple: Orientările pentru serviciile consulare și polițiștii de frontieră^{xvii}, Identificarea victimelor traficului de ființe umane în cadrul procedurilor privind protecția internațională și returnarea forțată^{xviii}, Protocolul de identificare și asistență a victimelor traficului de persoane și instrucțiunile aferente acestuia de la Organizația Internațională Antisclavie^{xix} și Manualul privind lupta împotriva traficului de ființe umane pentru practicienii din domeniul justiției penale al Biroului ONU pentru droguri și criminalitate^{xx}. Inițiativa cea mai recentă este adoptarea de către Consiliul Uniunii Europene a unui Manual privind traficul de ființe umane – indicatori pentru forțele de poliție care se ocupă cu anchetarea.^{xxi}

Din toate studiile efectuate se poate deduce că informațiile inițiale care să conducă la o posibilă suspiciune de trafic de ființe umane sau o posibilă victimă pot proveni din diverse surse. Serviciile din domeniul inspecției muncii, lucrătorii din domeniul sanitar, asistenții sociali, ambasadele și consulatele, ONG-urile reprezintă doar câteva exemple de multiple surse de informare. Toate aceste persoane sau organizații pot anunța o autoritate de aplicare a legii cu privire la (posibilele) victime ale traficului de ființe umane. În funcție de situație, autoritatea de aplicare a legii poate fi de asemenea cea care are primul contact cu o persoană.

Raportul de față nu va discuta toate activitățile (sensibilizare/indicatori, ghiduri) destinate sau întreprinse de către toate persoanele sau organizațiile potențial implicate. Raportul se limitează la activitățile de prelucrare a datelor ale autorităților de aplicare a legii în urma acestor semnale sau în urma anumitor activități de aplicare a legii.

Traficul de ființe umane - dificil de detectat și de investigat

Infrațiunile din sfera traficului de ființe umane sunt dificil de depistat și de investigat. Raportul Eurojust referitor la un Proiect strategic privind acțiunea Eurojust împotriva traficului de persoane^{xxii} prezintă o imagine de ansamblu clară a dificultăților întâmpinate în identificarea cazurilor de trafic de ființe umane și problemele privind identificarea

victimelor. De exemplu, raportul menționează că schimbarea *modului de operare* ar putea conduce la situații în care, aparent, persoana consimte și chiar profită de situația în care este forțată să intre (control prin coluziune).

Cu toate acestea, ar trebui subliniat faptul că articolul 2 alineatul (4) din Directiva 2011/36/UE^{xxiii} prevede următoarele:

Consimțământul unei victime a traficului de persoane la exploatare, indiferent dacă este intenționat sau efectiv, este irelevant atunci când a fost folosit oricare dintre mijloacele prezentate la alineatul (1).

Mijloacele menționate în acest alineat se referă la acte intenționate utilizate cu scopul de a exploata o persoană, cum ar fi amenințările.

Raportul Eurojust mai concluzionează că:

*Ar trebui puse în aplicare proceduri clare și simple, pentru a se asigura că orice caz posibil de trafic de ființe umane este urmărit într-un mod profesionist și structurat **pentru a reduce riscul neglijării identificării victimelor.***

În acest sens, raportul mai menționează că:

Victimele ar putea ajunge în atenția autorităților naționale nu ca victime, ci mai degrabă ca infractori, deoarece acestea ar putea fi obligate să participe la acte ilegale.

Când o victimă a traficului de persoane comite infracțiuni minore pe care este posibil să fi fost obligată să le comită în timp ce făcea obiectul traficului de persoane, raportul Eurojust sugerează că:

aceste victime nu ar trebui să fie urmărite penal sau să li se impună pedepse.

Această recomandare este în conformitate cu articolul 8 din Directiva 2011/36/UE, care indică faptul că autoritățile naționale competente ar trebui să aibă dreptul de a nu urmări penal sau de a nu impune sancțiuni

victimelor traficului de persoane pentru implicarea lor în activități infracționale pe care au fost obligate să le săvârșească drept consecință directă a faptului că au făcut obiectul oricăreia dintre faptele menționate la articolul 2.

Traficul de ființe umane poate fi descris ca o „caracatiță”. Corpul principal prezintă principalele elemente ale infracțiunii: constrângere, amenințări, înșelăciune și exploatare, tentaculele caracatiței prezintă diferite forme de exploatare și facilitarea traficului de ființe umane care ajunge în atenția autorităților de aplicare a legii, cum ar fi promovarea prostituției, munca forțată, infracțiunile care urmează să fie comise de victime, cum ar fi furturile, falsificarea de documente și imigrația ilegală. În practică, nu va fi întotdeauna posibilă recunoașterea directă a traficului de ființe umane chiar și atunci când are loc în fața noastră.

Nedetectarea traficului de ființe umane sau concentrarea doar pe tentaculele caracatiței ar putea împiedica autoritățile de aplicare a legii să detecteze victimele sau chiar să le acorde acestora statutul de victimă, privând astfel persoanele respective de măsurile de protecție, de ajutor și de drepturile legate de statutul de victimă.

Raportul Eurojust referitor la un Proiect strategic privind acțiunea Eurojust împotriva traficului de persoane descrie această situație după cum urmează:

*Traficanții sunt frecvent urmăriți penal mai degrabă pentru infracțiuni mai puțin grave, cum ar fi realizarea sau facilitarea imigrației ilegale, decât pentru infracțiuni din sfera traficului de ființe umane. Această situație se datorează în parte faptului că traficul de ființe umane constă din mai multe elemente specifice, care pot fi urmărite penal în mod individual ca infracțiuni de sine stătătoare, și în parte unei lipse de cunoștințe, de sensibilizare și experiență în rândul anchetatorilor, procurorilor și judecătorilor sau concepțiilor greșite privind fenomenul. Se datorează și unui număr insuficient de anchetatori și utilizării limitate a anchetelor pe bază de informații operative. Prin urmare, **indicatorii cu privire la traficul de ființe umane rămân frecvent neglijați sau pur și simplu nedescoperiți.***

Produsul Europol de cunoștințe despre traficul de ființe umane în Uniunea Europeană^{xxiv} descrie unele situații care fac dificilă identificarea victimelor exploatarei sexuale:

Victimele sunt mutate pe teritoriul și în jurul Uniunii Europene, atât la nivel transfrontalier, cât și intern, și sunt exploatare în toate mediile. Rotația activă a femeilor forțate să se prostitueze are drept scop nu doar maximizarea profitului prin furnizarea de „fețe” noi clienților și prin explorarea de noi piețe, ci și evitarea stabilirii de relații de către victime și, în consecință, evitarea depistării de către forțele de aplicare a legii.

Raportul Europol constată, de asemenea, un număr tot mai mare de infractoare implicate în traficul de ființe umane pentru exploatare sexuală: femei care controlează victimele și

organizează operațiunile de afaceri. Rolul lor este specific modului de operare al traficantilor nigerieni.

Combaterea traficului de ființe umane: rolul prelucrării datelor și al protecției acestora

Dreptul de protecție a datelor cu caracter personal este consacrat în articolul 8 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Principiile fundamentale de protecție a datelor sunt codificate în mai multe instrumente legislative europene și ale Uniunii Europene^{xxv} precum și în legi naționale.

Unul dintre aceste principii^{xxvi} joacă un rol foarte important în ceea ce privește recunoașterea timpurie a victimelor traficului de ființe umane: datele cu caracter personal prelucrate de către autoritățile polițienești și judiciare trebuie să fie întotdeauna

adecvate, pertinente și neexcesive în ceea ce privește scopurile pentru care sunt prelucrate și **exacte**;

Reprezentând un principiu fundamental de protecție a datelor, conceptul caracterului adecvat și exact al datelor constituie - în general - și un element esențial al activităților legale, eficiente și responsabile ale tuturor participanților la lanțul de aplicare a legii. Punerea în aplicare corectă a acestui principiu asigură protecția celor care au nevoie de aceasta și, în același timp, contribuie la aplicarea efectivă a legii.

Manualul privind indicatorii de performanță pentru proiectele Organizației Internaționale pentru Migrație din domeniul combaterii traficului de ființe umane^{xxvii} constată în acest sens că:

Acuratețea și veridicitatea datelor sunt aspecte la fel de importante ale calității datelor, deoarece acestea pot avea un impact asupra serviciilor prestate în favoarea victimelor traficului de persoane.

După cum s-a menționat deja, obiectivul acestui raport este acela de a dezvolta și de a stimula o abordare armonizată a descrierii rolului femeilor în cadrul traficului de ființe umane. Având în vedere complexitatea acestei infracțiuni, precum și necesitatea de a proteja victimele, este necesar să se analizeze în continuare modul în care ar trebui să se aplice acest principiu al caracterului adecvat și al acurateții în cadrul activităților de prelucrare a datelor ale autorităților de aplicare a legii în lupta împotriva traficului de ființe umane.

Activitățile de prelucrare a datelor de către autoritățile de aplicare a legii pot avea un impact semnificativ asupra cetățenilor și drepturilor acestora. Indicarea faptului că o persoană vizată este victimă sau persoană suspectă este foarte relevantă pentru anchetă

și pentru procedurile judiciare ulterioare. Având în vedere obligațiile de a proteja victimele traficului de ființe umane și de a garanta diferitele drepturi ale acestora, identificarea victimelor traficului de ființe umane este esențială. De asemenea, este relevantă pentru punerea în aplicare a diferitelor obligații de protecție a datelor, cum ar fi dreptul la informare, exercitarea dreptului de acces, perioadele de stocare și evaluările periodice. Având în vedere situația vulnerabilă a victimelor, pot fi necesare măsuri de protecție specifice pentru limitarea accesului la aceste date^{xxviii}.

Pentru elaborarea unei abordări armonizate privind identificarea victimelor și prelucrarea datelor ulterioare privind victimele, este necesar să se recunoască existența unei game largi de metode de exploatare.^{xxix}

Prelucrarea datelor trebuie să fie adecvată

Termenul „adecvat” indică faptul că datele (care urmează să fie) prelucrate ar trebui să fie suficiente pentru a îndeplini scopul prelucrării. Astfel, se poate evalua dacă o anumită categorie de date ar trebui să fie prelucrată în vederea îndeplinirii unui anumit scop.

Deoarece detectarea victimelor constituie un element esențial al luptei împotriva traficului de ființe umane, identificarea victimelor și prelucrarea datelor cu caracter personal referitoare la aceste victime pot fi date considerate ca fiind adecvate, nu numai în scop operațional, ci și pentru a se asigura faptul că aceste victime, fiind recunoscute ca atare, pot profita de garanțiile la care au dreptul.

Principiul caracterului adecvat ar trebui să conducă la o analiză a datelor cu caracter personal cu adevărat necesare pentru investigarea cazurilor de trafic de ființe umane. Atenția sistematică pentru a se asigura că victimele sunt identificate cât mai curând posibil constituie deja un indiciu. În raportul său intermediar privind punerea în aplicare a Strategiei UE în vederea eradicării traficului de persoane, Comisia a subliniat că, în UE, cadrul juridic și politic cuprinzător este **centrat pe victimă**. Putem concluziona că strategia UE și obiectivele stabilite în cadrul juridic și politic nu pot fi realizate fără o prelucrare corespunzătoare a datelor privind victimele.

Astfel cum s-a menționat deja în raportul de față, principiul caracterului adecvat constituie, de asemenea, un element esențial al activităților legale, eficiente și **responsabile ale autorităților de aplicare a legii**. Rezultă că investigațiile privind traficul de ființe umane ar trebui **structurate în mod corespunzător pentru a depista victimele traficului de ființe umane, iar cei implicați ar trebui să fie conștienți de abordarea centrată pe victimă**. Cadrul juridic și politic al UE prezintă mai multe inițiative pentru consolidarea luptei împotriva traficului de ființe umane și pentru protecția victimelor.

Prelucrarea datelor trebuie să fie exactă

Politica de eradicare și combatere a traficului de ființe umane, cu o abordare **centrată pe victimă**, subliniază importanța prelucrării corecte a datelor referitoare la victime în cadrul

anchetelor poliției și al procedurilor judiciare ulterioare. După cum s-a menționat deja, acuratețea are efecte asupra serviciilor oferite victimelor traficului de ființe umane.

Principiul acurateței datelor se aplică ținând cont de natura și scopul prelucrării în cauză^{xxx}. Investigațiile autorităților polițienești și judiciare sunt în general axate pe persoanele suspectate de infracțiuni și pe găsirea dovezilor. După ce sunt evaluate, conform necesităților, pentru detectarea și investigarea infracțiunilor, datele victimei sunt, de asemenea, prelucrate și utilizate în continuare în cadrul anchetei și urmăririi penale. Abordarea **centrată pe victimă** introduce un nou fenomen pentru autoritățile de aplicare a legii, făcând necesară evaluarea condiționării ulterioare a prelucrării datelor și a activităților de anchetă.

Pentru o astfel de evaluare va fi necesar să se facă o distincție între diferitele etape ale unui proces de aplicare a legii. În general, aceste etape pot fi descrise după cum urmează:

i) detectarea;

ii) ancheta;

iii) urmărirea penală.

În aceste etape vor fi implicate diferite categorii de autorități de aplicare a legii.

În prima etapă vor fi implicate autoritățile polițienești care acționează în urma unor plângeri sau în urma detectării unei infracțiuni pe baza probelor sau odată prinsă o persoană în flagrant. A doua etapă va implica, în funcție de structurile naționale și, eventual, de caracterul internațional al infracțiunii, autoritățile polițienești, Europol, Eurojust, procurori și/sau judecători de instrucție. A treia etapă va implica, în general, procurori și judecători.

Acuratețea este un termen care se referă la „adevărul real” despre un anumit lucru. Cu toate acestea, ea nu este un rezultat pur științific^{xxxi}. În special în domeniul aplicării legii, găsirea adevărului cu privire la ceea ce s-a întâmplat și mai ales la cine a comis fapta este uneori dificilă. O eventuală lipsă a datelor obiective, problemele pe care le implică dovedirea faptelor respective, precum și factorul uman, atât din partea organelor de aplicare a legii, cât și din partea celor care au legătură cu obiectul anchetei, ar putea influența ceea ce pare sau este corect și ceea ce nu este.

Cu toate acestea, scopul oricărei anchete este acela ca un procuror să poată dovedi adevărul despre un caz și despre o persoană suspectă în fața unei instanțe.

Aplicarea principiului acurateței ar trebui să aibă legătură directă cu datele prelucrate în aceste etape diferite ale investigațiilor. Acuratețea depinde de mulți factori. Pot fi stabilite în mod obiectiv faptele sau evenimentele, care este situația cu care se confruntă un responsabil de aplicarea legii, cât de credibile sunt declarațiile, care este fiabilitatea evaluării efectuate de către o autoritate de aplicare a legii? Este evident că, în special în primele două etape ale activităților de aplicare a legii, acuratețea este uneori dificil de evaluat. Ceea ce pare a fi corect la un moment dat ar putea fi în contradicție cu concluziile din alte etape ale anchetei. Datele inexacte din prima etapă ar putea crea probleme serioase în etapele ulterioare, adică în ancheta și urmărirea penală. Ce este de făcut atunci când se ia decizia de a urmări penal o persoană pentru o anumită infracțiune atunci când

persoana suspectă - victimă a traficului de ființe umane - este forțată să comită acea infracțiune? Faptul că persoana este o persoană suspectă în cazul infracțiunii respective și în același timp victimă constituie informații corecte în această situație. Complexitatea unei infracțiuni ca traficul de ființe umane și caracterul său internațional complică toate aceste aspecte. Anchetele din diferite state membre cu privire la aceeași persoană în legătură cu diverse activități ar putea dezvălui evaluări contradictorii ale rolului unei victime.

Abordarea centrată pe victimă introduce un **indicator** important atunci când este vorba despre prelucrarea datelor privind persoanele care au intrat în atenția autorităților de aplicare a legii și care sunt utilizate în investigațiile ulterioare. Raportul Eurojust referitor la un Proiect strategic privind acțiunea Eurojust împotriva traficului de persoane avertizează în acest context cu privire la riscul neglijării identificării victimelor. Acest risc poate conduce la consecințe negative grave, având în vedere caracterul internațional al traficului de ființe umane. Schimbul de date la nivel național, precum și la nivel internațional, nu face decât să sublinieze **necesitatea de a reduce riscul de a nu identifica victimele** traficului de ființe umane. Ar trebui să fie împiedicat schimbul de date cu caracter personal inexacte. Obligația de a împiedica schimbul de date inexacte este menționată în mod explicit în articolul 8 din Decizia-cadru 2008/977/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind protecția datelor cu caracter personal prelucrate în cadrul cooperării polițienesci și judiciare în materie penală.

Prioritatea acordată de Uniunea Europeană luptei împotriva traficului de ființe umane și armonizării acestora fac necesară sensibilizarea cu privire la traficul de ființe umane și victimele infracțiunii respective.

Creșterea gradului de sensibilizare cu privire la traficul de ființe umane, rolul central al victimelor, diferitele forme de exploatare și modul de detectare a infracțiunii respective și a victimelor sale constituie aspecte importante de asigurare a acurateții în prelucrarea datelor. Cu toate acestea, doar creșterea gradului de sensibilizare și introducerea orientărilor și indicatorilor generali pentru detectarea traficului de ființe umane și a victimelor sale nu ar fi suficiente pentru a asigura acuratețea necesară în prelucrarea datelor, care este indispensabilă într-o abordare centrată pe victimă.

Toate activitățile din cadrul luptei împotriva traficului de ființe umane, de la legislația specifică la politici și orientări, implică prelucrarea unor date. Fără prelucrarea datelor cu caracter personal referitoare la victime, combaterea traficului de ființe umane nu se poate realiza în mod eficient iar victimele nu pot primi protecția și asistența necesare.

Atunci când, la primul contact cu o persoană, aceasta nu este detectată ca posibilă victimă a traficului de ființe umane, acest lucru poate avea consecințe grave pentru alte activități de aplicare a legii și pentru poziția victimei. Atunci când un astfel de rol poate fi stabilit numai într-o fază ulterioară a unei anchete, va fi necesar ca această nouă clasificare a rolului unei persoane să fie corelată cu sursele inițiale ale informațiilor.

Astfel, devin necesare investițiile în îmbunătățirea și asigurarea acurateții în prelucrarea datelor. Așa cum s-a menționat în raportul de față, orientările și indicatorii nu sunt suficient de detaliați sau nu conțin îndrumări corespunzătoare cu privire la protecția datelor în legătură cu prelucrarea datelor referitoare la victime. Efectul acestor orientări

depinde, de asemenea, de cunoașterea existenței lor. Sensibilizarea cu privire la traficul de ființe umane este esențială deoarece diversele infracțiuni fiind rezultatul exploatării se lărgesc grupul autorităților de aplicare a legii care ar putea veni în contact cu o victimă fără să știe sau fără a fi suficient de instruite să recunoască anumiți indicatori ai traficului de ființe umane.

Acest lucru ar putea fi prevenit nu numai prin îmbunătățirea nivelului de instruire și de informare, inclusiv prin promovarea utilizării indicatorilor, ci și **prin introducerea unor condiții stricte pentru prelucrarea datelor privind persoanele suspecte sau victimele infracțiunilor care ar putea fi legate de traficul de ființe umane.** Aceste condiții ar trebui să țină seama de diferitele etape din cadrul anchetei și al urmăririi penale și de dificultățile care pot apărea atunci când se decide dacă o persoană ar trebui să fie considerată victimă. De asemenea, este important să se recunoască diferiții actori din faza anchetei și urmăririi penale responsabili cu astfel de decizii.

Condițiile de prelucrare a datelor

În conformitate cu articolul 11 alineatul (2) din Directiva 2011/36/UE,

*Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că unei persoane i se oferă asistență și sprijin de îndată ce autoritățile competente **au un indiciu întemeiat** să creadă că este posibil ca persoana respectivă să fi făcut obiectul uneia dintre infracțiunile menționate ...*

Pentru stabilirea existenței unui indiciu întemeiat este esențial ca fiecare autoritate de aplicare a legii, indiferent că este vorba despre poliție, procuror sau judecătorul de instrucție, să fie conștientă de traficul de ființe umane, de infracțiunile legate de traficul de ființe umane și de poziția victimelor. Toate aceste autorități ar trebui, atunci când sunt în legătură cu o persoană sau când trebuie să ia o decizie cu privire la acea persoană, să evalueze dacă există indicii întemeiate cu privire la statutul de victimă a traficului de ființe umane al acelei persoane. O astfel de evaluare trebuie să fie întotdeauna efectuată de la caz la caz. Având în vedere caracterul complex al traficului de ființe umane, circumstanțele specifice în care victimele se găsesc și caracterul internațional al traficului de ființe umane, decizia cu privire la existența indiciilor întemeiate ar trebui să fie structurată.

Acest lucru ar putea fi realizat cu ajutorul unei liste de indicatori elaborată în mod special în acest scop. Exemple foarte bune de astfel de liste sunt Modulul 2 al Manualului privind lupta împotriva traficului de ființe umane pentru practicienii din domeniul justiției penale al Biroului ONU pentru droguri și criminalitate^{xxxii} și listele din Manualul UE privind traficul de ființe umane - indicatori pentru forțele polițienești care efectuează anchetele. Aceste liste prevăd diverși indicatori care pot ajuta la identificarea victimelor. Listele prevăd, de asemenea, indicatori generali și indicatori specifici ai unor forme specifice de criminalitate.

Utilizarea indicatorilor ar trebui să aibă drept rezultat obținerea informațiilor necesare pentru a putea stabili dacă există motive întemeiate care să indice faptul că o persoană ar putea fi victimă. Abordarea centrată pe victimă ar trebui să ducă la clasificarea persoanelor ca victime ale traficului de ființe umane, atunci când există un indiciu întemeiat în acest sens.

Disponibilitatea indicatorilor în instituția de aplicare a legii și utilizarea acestora reprezintă de asemenea un alt aspect al responsabilității unui operator. În sensul abordării centrate pe victimă a traficului de ființe umane, orice autoritate de aplicare a legii ar trebui să fie în măsură să motiveze de ce o persoană este clasificată ca victimă a traficului de ființe umane, în același mod în care autoritatea respectivă ar trebui să motiveze orice altă decizie. **Responsabilitatea pentru o astfel de decizie rezultă, de asemenea, din responsabilitatea pentru prelucrarea datelor.**

Responsabilitatea unui operator pentru prelucrarea datelor, relația strânsă dintre clasificarea ca persoană suspectă sau victimă și alte activități din lanțul de aplicare a legii și cooperarea internațională în lupta împotriva traficului de ființe umane fac necesară introducerea următoarelor condiții care trebuie îndeplinite în cadrul prelucrării datelor privind victimele traficului de ființe umane:

- i) utilizarea unei liste uniforme de indicatori atunci când se evaluează dacă există motive întemeiate pentru clasificarea unei persoane drept victimă a traficului de ființe umane;*
- ii) toți operatorii care efectuează prelucrări de date în domeniul aplicării legii pot să prelucreze datele privind victimele traficului de ființe umane doar utilizând această listă de indicatori;*
- iii) atunci când se aplică suficienți indicatori, un operator poate decide să nu clasifice o persoană ca victimă doar dacă își motivează decizia în mod corespunzător;*
- iv) de asemenea, o persoană poate fi clasificată ca victimă, chiar dacă indicatorii utilizați nu se aplică.*

Responsabilitatea pentru prelucrarea datelor și acuratețea acestora

Responsabilitatea pentru prelucrarea datelor este reglementată în mod explicit în cadrul diferitelor instrumente legislative europene și ale Uniunii Europene privind protecția datelor și în cadrul legislațiilor naționale privind protecția datelor. În general, autoritatea competentă să decidă cu privire la scopul și mijloacele de prelucrare a datelor și a categoriilor de date care urmează să fie prelucrate este definită ca „operator”^{xxxiii} în domeniul prelucrării datelor. Operatorul este responsabil de corecta aplicare a principiilor de protecție a datelor. Legislația națională a statelor membre stabilește entitatea desemnată ca operator.

Astfel cum s-a menționat deja, responsabilitatea unui operator include responsabilitatea pentru acuratețea datelor și măsurile luate pentru a asigura această acuratețe.

Cu toate acestea, autoritățile de anchetă și de urmărire penală au, uneori, responsabilități care se suprapun în ceea ce privește ancheta și urmărirea penală a celor implicați într-o infracțiune.

În funcție de legislația și de procedurile naționale, în unele state membre poliția este singura responsabilă pentru legalitatea anchetei, în timp ce în alte state membre ancheta se realizează sub îndrumarea și responsabilitatea unui procuror sau a unui judecător de instrucție. Astfel, se poate crea o situație în care în unele state membre poliția este singura autoritate responsabilă și răspunzătoare pentru anchetă și activitățile de prelucrare a datelor în legătură cu acea anchetă, în timp ce în alte state membre există alte forme de responsabilitate pentru anchetă, care pot influența responsabilitățile privind prelucrarea datelor. Organismul comun de supraveghere s-a confruntat cu situații în care autoritățile polițienești au fost obligate să trateze persoanele ca persoane suspecte de infracțiuni deoarece o autoritate superioară din lanțul de aplicare a legii a ordonat declanșarea procedurii penale împotriva acelor persoane. În acest caz, se respinge o posibilă reevaluare a acestor persoane ca victime de către poliție. Acest lucru va avea, de asemenea, implicații în ceea ce privește prelucrarea datelor: pe baza instrucțiunilor unei autorități superioare, victima ar putea deveni persoană suspectă și clasificată ca atare în timpul procedurii.

Prin urmare, responsabilitatea operatorului poate fi parțial influențată de o altă autoritate. Aceste responsabilități interconectate privind legalitatea și răspunderea cu privire la o anchetă și/sau urmărire penală și responsabilitatea privind protecția datelor demonstrează că - în practică - responsabilitatea unui operator nu este una complet separată și pe deplin autonomă. Interacțiunea dintre autoritățile polițienești și judiciare întemeiată pe legile și practicile naționale are consecințe privind responsabilitatea operatorului din domeniul prelucrării datelor din domeniul polițienesc. Impactul acestei situații ar putea fi diferit de la un stat membru la altul.

Aceasta nu face decât să pună în evidență importanța asigurării unei evaluări lipsite de ambiguitate a rolului unei persoane care cade victimă a traficului de ființe umane, prin introducerea unei obligații pentru autoritățile polițienești, procurori și judecători de instrucție de a utiliza un set de indicatori ca să depisteze dacă o persoană este cu adevărat victimă a traficului de ființe umane. Utilizarea aceluiași set de indicatori ar trebui să promoveze o evaluare echilibrată a rolului unei anumite persoane de-a lungul întregului proces de anchetă și urmărire penală.

După cum s-a menționat deja, traficul de ființe umane este o infracțiune greu de depistat. De asemenea, este posibil să nu existe întotdeauna un răspuns foarte clar, chiar și atunci când se utilizează indicatori adecvați pentru a evalua dacă o persoană trebuie să fie considerată victimă. S-ar putea să nu fie întotdeauna clar dacă o persoană este, de fapt, victimă. Deoarece precizia atrage după sine inclusiv dezvăluirea unor aspecte neclare, datele prelucrate cu privire la o persoană ar putea să indice chiar faptul că nu ar trebui

exclusă posibilitatea evaluării ulterioare diferite a statutului persoanei respective (adică persoana să nu fie identificată/confirmată ca victimă).

Ținând cont de abordarea centrată pe victimă și de importanța recunoașterii poziției vulnerabile a victimelor, operatorul ar trebui ca în aceste situații să pună accentul pe acel element al traficului de ființe umane care trebuie să fie protejat cu prioritate, și anume victima. Ar putea fi justificată identificarea unei persoane ca **victimă potențială**^{xxxiv}.

Atunci când există indicii întemeiate că o persoană este victimă, deși nu poate fi exclusă evaluarea ulterioară diferită a statutului persoanei respective, un operator ar trebui să indice faptul că persoana respectivă este considerată mai degrabă victimă (potențială) decât persoană suspectă.

Concluzii

Prezentul raport a analizat consecințele politicii UE cu privire la abordarea centrată pe victimă în lupta împotriva traficului de ființe umane. O consecință importantă a acestei abordări este necesitatea de a asigura armonizarea între toate componentele lanțului de aplicare a legii. Armonizarea include, de asemenea, introducerea de condiții specifice pentru prelucrarea de către autoritățile de aplicare a legii a datelor privind persoanele. Aceste condiții sunt necesare pentru a asigura existența unor responsabilități verificabile pentru operatorii de date.

În conformitate cu responsabilitățile celor implicați în domeniul aplicării legii, în cadrul evaluării unei persoane ca victimă sau potențială victimă a traficului de ființe umane se aplică următoarele condiții, urmând ca acestea să fie aplicate de către toți cei implicați în procesul de anchetă și de urmărire penală.

1. Ar trebui să se reducă riscurile de neidentificare a victimelor traficului de ființe umane.
2. Toate autoritățile implicate ar trebui să folosească o listă uniformă de indicatori pentru a evalua dacă există motive întemeiate de clasificare a unei persoane ca victimă a traficului de ființe umane.
3. Toți operatorii de prelucrare a datelor din domeniul aplicării legii au permisiunea de a prelucra date privind victimele traficului de ființe umane doar utilizând acea listă de indicatori.
4. Dacă se aplică suficienți indicatori, operatorul poate decide să nu clasifice o persoană ca victimă numai atunci când există o motivare corespunzătoare.
5. De asemenea, o persoană poate fi clasificată ca victimă chiar și atunci când nu se aplică indicatorii.
6. Atunci când există indicii întemeiate că o persoană este victimă, deși nu poate fi exclusă evaluarea ulterioară diferită a statutului persoanei respective, operatorul ar trebui să indice faptul că persoana respectivă este considerată mai degrabă victimă (potențială) decât persoană suspectă.

Rolul autorităților naționale de protecție a datelor

Autoritățile naționale de protecție a datelor monitorizează punerea corectă în aplicare a principiilor de protecție a datelor de către autoritățile polițienești și judiciare. Accentul pus de Uniunea Europeană pe protecția victimelor traficului de ființe umane justifică acordarea unei atenții speciale acestui subiect de către autoritățile naționale de protecție a datelor. Condițiile menționate anterior, elaborate de către Organismul comun de supraveghere al Europol și susținute de către Organismul comun de supraveghere al Eurojust, ar trebui folosite ca instrument de armonizare în cadrul consilierii autorităților polițienești și judiciare naționale și pentru a evalua punerea în aplicare a acestora. Autoritățile naționale de

protecție a datelor ar trebui să promoveze în mod activ aceste condiții și să facă schimb de experiență cu privire la utilizarea acestor orientări. Punerea în aplicare și utilizarea acestor condiții ar trebui să facă obiectul monitorizării și al raportării.

Rolul Uniunii Europene și al altor autorități internaționale de protecție a datelor

Autoritățile Uniunii Europene de protecție a datelor și alte autorități internaționale de protecție a datelor monitorizează punerea în aplicare corectă a principiilor de protecție a datelor de către agențiile Uniunii Europene pentru cooperarea polițienească și judiciară și de către alte foruri internaționale pentru cooperarea polițienească și judiciară. Accentul pus de Uniunea Europeană pe protecția victimelor traficului de ființe umane justifică acordarea unei atenții speciale acestui subiect de către autoritățile de protecție a datelor. Condițiile menționate anterior, elaborate de Organismul comun de supraveghere al Europol și susținute de Organismul comun de supraveghere al Eurojust, ar trebui utilizate ca instrument de armonizare pentru consilierea diferitelor agenții ale Uniunii Europene și a organizațiilor internaționale și pentru evaluarea punerii în aplicare a acestora. Aceste autorități internaționale de protecție a datelor ar trebui să promoveze în mod activ condițiile menționate și să facă schimb de experiență între ele și cu autoritățile naționale de protecție a datelor cu privire la utilizarea acestor condiții. Punerea în aplicare și utilizarea acestor condiții ar trebui să facă obiectul unor activități de monitorizare și de raportare.

ⁱ Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate a fost adoptată prin Rezoluția Adunării Generale 55/25 din 15 noiembrie 2000.

Articolul 3, litera (a) din [Protocolul privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane](#) definește traficul de persoane ca fiind recrutarea, transportul, transferul, adăpostirea sau primirea de persoane, prin amenințare de recurgere sau prin recurgere la forță ori la alte forme de constrângere, prin răpire, fraudă, înșelăciune, abuz de autoritate sau de o situație de vulnerabilitate ori prin oferirea sau acceptarea de plăți ori avantaje pentru a obține consimțământul unei persoane având autoritate asupra alteia în scopul exploatării. Exploatarea include, în forma ei minimă, exploatarea prin prostituarea unei alte persoane sau alte forme de exploatare sexuală, munca sau serviciile forțate, sclavia sau practici similare sclaviei, servitudinea sau prelevarea de organe.

Articolul 3 litera (b), *Consimțământul unei victime a traficului de persoane pentru exploatarea amintită, astfel cum este enunțată la litera (a) din prezentul articol, este irelevant atunci când a fost folosit oricare dintre mijloacele enunțate la litera (a).*

ⁱⁱ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Strategia UE pentru perioada 2012-2016 în vederea eradicării traficului de persoane, COM (2012) 286 final.

ⁱⁱⁱ Concluziile Consiliului, reuniunea Consiliului Justiție și Afaceri Interne de la Luxemburg, 9 și 10 iunie 2011, și Concluziile Consiliului, reuniunea Consiliului Justiție și Afaceri Interne de la Luxemburg, 6 și 7 iunie 2013.

^{iv} Statistici, octombrie 2014.

^v În perioada 2008-2010, în UE s-au înregistrat 23 632 de victime identificate sau presupuse ale traficului de persoane, iar în perioada 2010-2012, în cele 28 de state membre s-au înregistrat 30 146 de victime, Documentul de lucru al serviciilor Comisiei, Raportul intermediar privind punerea în aplicare a Strategiei UE în vederea eradicării traficului de persoane, COM (2014) 635 final din 17 octombrie 2014, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-322_ro.htm

-
- vi Pentru o imagine de ansamblu a acțiunilor în cadrul strategiei UE, a se vedea prezentarea generală cuprinsă în Comunicarea COM (2012) 286 final.
- vii Doc. 7120/10 CO EUR-PREP 8 JAI 182.
- viii Directiva 2011/36/UE privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, JO L 101, 15.4.2011, p. 6
- ix Directiva 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012, JO L 315, 14.11.2012, p. 57
- x <http://www.eurojust.europa.eu>
- xi <http://www.eurojust.europa.eu>
- xii http://www.antislavery.org/includes/documents/cm_docs/2009/p/protocoltraffickedpersonskit2005.pdf
- xiii Varșovia, 16 mai 2005, (Seria Tratatelor Europene nr. 197), intrare în vigoare la 1 februarie 2008.
- xiv Convenția Consiliului Europei (Seria Tratatelor Europene nr. 197), articolul 1 alineatul (1) litera (a).
- xv Istanbul, 11 mai 2011, (Seria Tratatelor Europene nr. 210), intrarea în vigoare la 1 august 2014.
- xvi www.mujerfrontera.org/#!guide-on-trafficking-of
- xvii www.ec.europa.eu/anti-trafficking/
- xviii Studiu al Rețelei europene de migrație, martie 2014.
- xix Organizația Internațională Antisclavie, www.antislavery.org
- xx UN.GIFT, Inițiativa globală de combatere a traficului de ființe umane, www.unodc.org
- xxi Adoptat la 30 martie 2015; nepublicat.
- xxii <http://www.eurojust.europa.eu>
- xxiii Directiva 2011/36/UE privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, JO L 101, 15.4.2011, p. 6
- xxiv www.europol.eu
- xxv - Articolul 5 din Convenția pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea automată a datelor cu caracter personal, din 28 ianuarie 1981 (Seria Tratatelor Europene nr. 108)
- Principiul 3 din Recomandarea nr. R (87)15 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei ce reglementează utilizarea datelor personale în sectorul polițienesc
- Articolul 3 din Decizia-cadru 2008/977/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind protecția datelor cu caracter personal prelucrate în cadrul cooperării polițienesci și judiciare în materie penală, JO L 350, 30.12.2008, p. 61
- xxvi Acest principiu este, de asemenea, inclus în propunerea pentru o nouă directivă privind protecția datelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, investigării, identificării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și libera circulație a acestor date.
COM (2012) 103.
- xxvii Organizația Internațională pentru Migrație, ISBN 978-92-9068-440-4, pagina 48.
- xxviii A se vedea, în acest sens, și articolul 6 alineatul (4) din Decizia 2009/936/JAI a Consiliului din 30 noiembrie 2009 de adoptare a normelor de punere în aplicare privind fișierele de lucru pentru analiză ale Europol, JO L 325, 1.12.2009, p.14.
- xxix A se vedea Produsul de cunoștințe Europol cu privire la traficul de ființe umane, 1 septembrie 2011; alerta rapidă nr. 2014/8, din martie 2014, privind căsătoriile de conveniență, martie 2014; notificarea cu informații operative nr. 15/2014, din octombrie 2014 privind traficul de ființe umane și internetul și notificarea cu informații operative nr. 16/2014, din octombrie 2014, privind traficul de copii în scopul exploatarea în activități infracționale forțate și cerșetorie forțată, www.europol.eu.
- xxx A se vedea considerentul 12 din Decizia-cadru 2008/977/JAI a Consiliului și considerentul 21 al propunerii pentru o nouă directivă privind protecția datelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, investigării, identificării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor, precum și libera circulație a acestor date. COM (2012) 103.

^{xxx} A se vedea în acest sens și o declarație din partea Autorității Europene pentru Protecția Datelor: „Chiar și atunci când o evaluare *se bazează pe fapte incorecte*, cerința cu privire la acuratețe nu se referă direct la acuratețea respectivei evaluări (aceasta ar putea fi corectă din alte motive), ci numai la faptele care stau la baza ei.”

https://secure.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Supervision/Guidelines/14-02-25_GL_DS_rights_EN.pdf

^{xxxii} UN.GIFT, Inițiativa globală de combatere a traficului de ființe umane, www.unodc.org

^{xxxiii} A se vedea, de exemplu, articolul 2 din Convenția Consiliului Europei (Seria Tratatelor Europene nr. 197).

^{xxxiv} Termenul „victimă potențială” este întrebuițat în studiul Rețelei europene de migrație din martie 2014 și în Strategia UE pentru perioada 2012-2016.

Organismul comun de supraveghere al Europol

Rue de la Loi 175, B1048 Bruxelles

e-mail: secretariat.dgd-dataprotection@consilium.europa.eu

<http://europoljsb.consilium.europa.eu>